

ነጋሪት ጋዜጣ ትግራይ

የትግራይ ነጋሪት ጋዜጣ

ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት፣ ትግራይ
የትግራይ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት

መዘል 17 ዓመት ቱ. 24 መቸለ
30 ሐምሌ /2002 ዓ.ም

ብሔላዊት ቤት ምክር ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት፣ ትግራይ ዝወፀ

17ኛ ዓመት ቱ. 24 መቸለ
ሐምሌ. 30/2002 ዓ/ም

ቼፊሪ አዋጅ 181/2002 ዓ.ም

መመሐየሺ አከፋፍላ ቴምብር ቀረፅ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት፣ ትግራይ ንምውሳኔ ዝወፀ አዋጅ

አብ ኣፈፃፀማ እቲ አዋጅ ዘጋጥም ዝነበረ ዝተወሰነ ፀገም ንምፍታሕን፣ መሰልን ግቡኡን ከፋሊ ቀረፅ ቴምብር ብዘርዘርን ብግልፅን ምስፋፍ ግልፅነትን ተሓታትነትን ዘለዎ አሰራርሓ ንክህሉ ኣድላይ ብምዃን፣ ቤት ምክር ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት፣ ትግራይ ብመሰረት ተመሓይሹ ዝወፀ ሕገ-መንግስት፣ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት፣ ትግራይ ዓንቀፅ 49(3)(ሀ) ዝስዕብ መመሐየሺ አዋጅ ኣውግኡ ኣሎ።

ክፍሊ ሓይ ሓፈሻዊ

1. ሓፂር ርእሲ

እዚ አዋጅ "መመሐየሺ አከፋፍላ ቴምብር ቀረፅ ንምውሳኔ ዝወፀ ቼፊሪ አዋጅ 181/2002" ተባሂሉ ክጥቀስ ይኸእል።

2. ትርጉም

1. "ኤጀንሲ" ማለት ኤጀንሲ ልምዓት እቶት ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት፣ ትግራይ ይዩ።
2. "ቴምብር ቀረፅ" ማለት አብ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት፣ ትግራይ ንዝውጥብ ግልጋሎት ዝኸፈለ ቴምብር ቀረፅ እዩ።

አዋጅ ቁጥር 181/2002 ዓ.ም

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የቴምብር ቀረጥ አከፋፈልን ለመወሰን የወጣ ማሻሻያ አዋጅ

በአዋጅ ኣፈፃፀም ይጋጥም የነበረ የተወሰነ ችግር ለመፍታት እና፣ የቴምብር ቀረጥ ከፋይ መብትና ግዴታ በዘርዘርና በግልፅ ማስተመጥ ግልፅነትና ተጠያቂነት ያለው አሰራር እንዲኖር አስፈላጊ በመሆኑ፣ የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ምክር ቤት ተሻሽሎ በወጣው የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ሕገ-መንግስት አንቀፅ 49(3)(ሀ) የሚከተለው ማሻሻያ አዋጅ ኣውጥቷል።

ክፍል አንድ ጠቅላላ

1. አጭር ርእስ

ይህ አዋጅ "የቴምብር ቀረጥ አከፋፈልን ለመወሰን የወጣ ማሻሻያ አዋጅ ቁጥር 181/2002" ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

2. ትርጓሜ

1. "ኤጀንሲ" ማለት የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የዝጊዎች ልማት ኤጀንሲ ነው።
2. "ቴምብር ቀረጥ" ማለት በትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ለሚሰጥ አገልግሎት የሚከፈል የቴምብር ቀረጥ ነው።

3. መመዘኛ

አከፋፍላ ቴምብር ቀረፅ ንምውሳኔ ገወፀ አዋጅ ቁፅ 124/1999 ከምዝስዕብ ተመዘኛዎች አሉ።

1. አብቲ አዋጅ አብዘኾነ ይኸውን ቦታ "ቢሮ ፋይናንስን ኢኮኖሚያዊ ልምዳትን" ዝብል ሽም ተሰሪዞ "ኤጀንሲ ልምዳት እቶት ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ" ብዝብል ተተኪኡ አሉ።
2. ዓንቀፅ 9 እቲ አዋጅ ተሰሪዞ በዚ ዘስዕብ ሓድሽ ዓንቀፅ 9 ተተኪኡ አሉ።

"9. መሰል ምቕራብ ይግባእኒ"

ኤጀንሲ አብ ዝውሰኖ ዓቶን ቴምብር ቀረፅ ዘይተሰማዕመዐ ከፋሊ ቀረፅ ውሳኔ ኤጀንሲ ካብ ዝፈለጠሉ ዕለት ጀሚሩ አብ ውሽጢ 10 መዓልቲ ቅሬታኡ ንጥርዓን መፃሪይ ወይ አብ ውሽጢ 30 መዓልቲ ንግብሪ ይግባእኒ ሰማዒ ጉባኤ ምቕራብ ይኸእል።

3. አብ አዋጅ ቁፅ 124/1999 ዓንቀፅ 9 እዞም ዝስዕቡ ሓድሽቲ ዓንቀፃት 10፣11 ን 12 ተወሲኹም አለው።

"10 ምልዓል መቐፃዕቲ"

አብ ልዕሊ ዘኾነ ይኸውን ከፋሊ ቴምብር ቀረፅ ዝተወሰነ ምምሕዳራዊ መቐፃዕቲ ብመሰረት ቤት ምክር ስራሕ ፈፃሚ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዘፅደቐ መምርሒ ሙሉእ ብሙሉእ ወይ ብክፋል ምልዓል ይከእል።

3. ማሻሻያ

የቴምብር ቀረጥ አከፋፍልን ለመወሰን የወጣ አዋጅ ቁጥር 124/1999 እንደሚከተለው ተሻሽሏል።

1. በአዋጁ በማንኛውም ሥፍራ "የፋይናንስ እና ኢኮኖሚ ልማት ቢሮ" የሚለው ስያሜ ተሰርዞ "የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የገቢዎች ልማት ኤጀንሲ" በሚለው ተተክቷል።
2. የአዋጁ አንቀፅ 9 ተሰርዞ የሚከተለው አዲስ አንቀፅ 9 ተተክቷል።

"9. ይግባኝ የማቅረብ መብት"

ኤጀንሲው በወሰነው የቴምብር ቀረጥ መጠን ላይ ያልተሰማማ ቀረጥ ከፋይ የኤጀንሲው ውሳኔው በፅዑፍ ካስታወቀበት ቀን እንስቶ በ10 ቀናት ውስጥ ቅሬታውን ለአቤቱታ አጣሪ ወይም በ30 ቀናት ውስጥ ለግብር ይግባኝ ሰሚ ጉባኤ ማቅረብ ይችላል።

3. በአዋጅ ቁጥር 124/1999 አንቀፅ 9 የሚከተሉትን አዳዲስ አንቀጾች 10፣11፣ እና 12 ተጨምሯል።

"10 ቅጣት ማንሳት"

በማንኛውም የቴምብር ቀረጥ ከፋይ ላይ የተጣለውን አስተዳደራዊ መቀጮ የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የስራ አስፈፃሚ ምክር ቤት በሚያፀድቀው መመሪያ መሰረት ሙሉ በሙሉ ወይም በከፊል ማንሳት ይቻላል።

“11. ንግብር ይግበአኒ ሰማዒ ጉባኤ ዝቐርብ ይግባአኒ”

1. አብ ዝኾነ አወሳስና ተረፊ ቱምብር ቅር ዘበሎ ከፋሊ ተረፊ ይግበአኒ ንግብር ይግበአኒ ሰማዒ ጉባኤ ምቕራብ ይኸክል።
 2. ብመሰረት እዚ ዓንቀፅ ንኤስ ዓንቀፅ (1) ዝቐርብ ይግበአኒ፡-
 - ሀ. ከፋሊ ተረፊ ካብቲ ዘከራኸር ዓቕን ተረፊ ቱምብር ኣምሳ ሚኒታዊ ንኤጀንሲ ብምትሓዝ፤
- ለ መፍለጢ ውሳኔ ተረፊ ወይ ብጥርዓን መፃሪይ ዝተውገዐ ውሳኔ ነቲ ከፋሊ ተረፊ ካብ ዘበፅሖ ዕለት ጀሚሩ አብ ውሽጢ 30 መዓልቲ እንተዘይቐርቡ፣ ጥርዓኑ በግብር ይግበአኒ ሰማዒ ጉባኤ ተቐባልነት እይዞልዎን።
3. አብ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ኢታዊ ግብር ቁፅሪ አዋጅ 68/1995 ብዛዕባ አቐራሪባ ጥርዓንን ይግበአኒን ከምኡውን አወሳስና ዝተቐመጠ ድንጋጋታት ከምኡነታቶም በዚ አዋጅ ንዝቐርብ ይግበአኒ ተፈፀምቲ ይኾኑ።

“12. ውሳኔ ግብር ይግበአኒ ሰማዒ ጉባኤ ብምቅዋም ዝቐርብ ይግባአኒ”

1. ይግባአኒ ሰማዒ ጉባኤ አብዘገዐ ውሳኔ ስሕተት ሕገ እሎ እሊ ዝቐወም ዝኾነ ይኸን ተኸራኽሪ ወገን ውሳኔ ግብር ይግበአኒ ሰማዒ ጉባኤ ካብ ዘበፅሖ ጀሚሩ አብ ውሽጢ 30 መዓልቲ ናብ ላዕለዋይ ቤት ፍርድ ይግበአኒ ምቕራብ ይኸክል፤
2. ላዕለዋይ ቤት ፍርድ ኣብ ሕገ መሰረት ብምግባር ዝተለገሰ ክርክር ኣገሪፍ ብምውሳኔ ንግብር ይግበአኒ ሰማዒ ጉባኤ ይመልሱል።

“11 ለግብር ይግባኝ ሰሚ ጉባኤ የሚተርብ ይግባኝ”

1. በማንኛውም የቱምብር ተረፊ አወሳስን ቅር የተሰኘ የተረፊ ከፋይ ለግብር ይግባኝ ሰሚ ጉባኤ ይግባኝ ማቅረብ ይችላል።
2. በዚህ አንቀፅ ንኤስ አንቀፅ (1) መሠረት የሚተርብ ይግባኝ፡-
 - ሀ. ተረፊ ከፋይ እከራካሪ የሆነውን የቱምብር ተረፊ መጠን ሃምሳ በመቶ ለኤጀንሲው ካስያዘ፤ እና
 - ለ. የተረፊ ውሳኔ ማስታወቂያው ወይም በአቤቱታ አግሪ የተሰጠው ውሳኔ ለተረፊ ከፋይ ከደረሰው ቀን ጀምሮ በ30 ቀን ውስጥ ካልተረበ፣ አቤቱታው በግብር ይግባኝ ሰሚ ጉባኤ ተቀባይነት እይኖረውም።
3. በትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት በገበግብር አዋጅ ቁጥር 68/1995 ስለይግባኝ እና ቅሬታ አቀራረብ እና አወሳስን የተደነገጉት እንደአግባብነታቸው በዚህ አዋጅ መሰረት ለሚተርብ ይግባኝ ተፈጻሚ ይሆናሉ።

“12. የግብር ይግባኝ ሰሚ ጉባኤ ውሳኔን በመቃወም ስለሚተርብ ይግባኝ”

1. ይግባኝ ሰሚ ጉባኤ የሰጠው ውሳኔ የህግ ስዕተት እለ በማለት ያልተሰማማ ማንኛውም ተከራካሪ ወገን የግብር ይግባኝ ጉባኤው ውሳኔ በደረሰው በ30 ቀን ውስጥ ለጠቅላይ ፍርድ ቤት ይግባኝ ሊያተርብ ይችላል።
2. ጠቅላላ ፍርድ ቤት በሕግ ረገድ የተሰጠውን ክርክር መርምሮ ውሳኔ በመስጠት ጉዳዩን ለግብር ይግባኝ ሰሚ ጉባኤው ይመልሱልታል።

3. ትድም አሎም አብ ቁጥር አዋጅ 124/1999 ዘመናዊ ዓንቀጽ 10፣ 11፣ 12 ከዘመን ትድም ሰዓዊት 13፣ 14፣ 15 እንዲሁም ዓንቀጽ 13፣ 14፣ 15 ዘመናዊ ድግ 16፣ 17፣ 18 ከድግ አለው።

3. ተደም ሲል በአዋጅ ቁጥር 124/1999 የነበሩ አንቀጽ 10፣ 11፣ 12 እንደየትድም ተከተላቸው አንቀጽ 13፣ 14፣ 15 ሲሆኑ አንቀጽ 13፣ 14፣ 15 የነበሩ ድግ 16፣ 17፣ 18 ሆኗቸዋል።

4. እዚ አዋጅ ዘፀንዐሉ እዋን

እዚ አዋጅ ካብ 30 ካምሌ 2002 ጀሚሩ ዘፀንዐ ይኸውን።

ፀ.ጋይ. በርሀ
ፕረዘዳንት ብሄራዊ ክልላዊ
መንግስቲ ትግራይ

4. አዋጁ የሚፀናበት ጊዜ

ይህ አዋጅ ከካምሌ. 30/2002 ጀምሮ የፀና ይሆናል።

ፀ.ጋይ. በርሀ
የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ
መንግስት ፕረዘዳንት